

Speelse opstap naar de basisschool

Pedagogisch beleidsplan van
Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH)

Januari 2026

Informatie over de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH)

De Peuterspeelzaal is een voorziening voor kinderen van 2 tot 4 jaar en legt een belangrijke basis voor de verdere ontwikkeling van het kind.

Alle 12 peuterspeelzalen van de SPGH zijn in het LRKP geregistreerd. Aan de strikte normen op het gebied van hygiëne en veiligheid zoals die omschreven staan in de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen wordt voldaan.

De peuters komen één of meerdere dagdelen per week in een gezellige groep met vaste vriendjes en vriendinnetjes onder begeleiding van twee deskundige en enthousiaste juffen. Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben komen vier dagdelen en krijgen hiervoor een indicatie van het consultatiebureau.

Peuters kunnen worden aangemeld als ze 18 maanden oud zijn. U kunt bij de SPGH om nadere inlichtingen vragen.

NB. Wanneer er in dit plan gesproken wordt over ouders bedoelen we daar ook opvoeders mee en wanneer er over hij gesproken wordt bedoelen wij ook zij. In plaats van pedagogisch medewerker noemen wij in dit plan de juf.

Adres centraal kantoor:

Constantijnstraat 32a

7442 ME Nijverdal

Website: www.spghnijverdal.nl

Tel: 0548 – 203018

Directeur

Yvonne Siccama

E-mail: y.siccama@spghnijverdal.nl

Inhoud

Informatie over de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH)	2
INLEIDING	5
1. VISIE EN UITGANGSPUNTEN SPGH	6
1.1 Visie peuterspeelzaalwerk	6
1.2 Doelstelling van de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH)	6
2 DE PEUTERSPEELZAAL HEEFT EEN FUNCTIE VOOR HET KIND, DE OUDER EN DE MAATSCHAPPIJ ...	7
2.1 Functie voor het kind	7
2.2 Functie voor de ouder	7
2.3 Functie voor de maatschappij	7
3. VISIE OP DE ONTWIKKELING EN OPVOEDING VAN KINDEREN	7
4. PEDAGOGISCHE DOELSTELLINGEN RIKSEN WALRAVEN	9
4.1 Het belang van de interactievaardigheden van de juffen	10
5. ONTWIKKELING EN BEGELEIDING VAN KINDEREN	12
5.1 Belang van spelen voor de ontwikkeling van kinderen	12
5.2 Uitleg VE Piramide methode	13
5.3 Domeinen en de zeven ontwikkelingsgebieden	13
5.4 De ontwikkeldriehoek:	17
5.5 Mentorrol en oudergesprekken	17
5.6 Overdracht naar de basisschool	18
6. WERKWIJZE IN DE PRAKTIJK	18
6.1 Dagindeling	18
6.2 Groepssamenstelling	19
6.3 Groepsgrootte	19
6.4 Vierogenprincipe en achterwacht	19
6.5 Plaatsingsbeleid	20
6.6 Wennen en afscheid nemen	20
6.7 Opvangtijden	21
6.8 Stagiaires/ Vrijwilligsters	21
6.9 Uitstapjes	21
7. VOOR EN VROEGSCHOLSE EDUCATIE (ve)	22
7.1 Visie	22
7.2 Doelgroep VE	22
7.3 VE randvoorwaarden en werkwijze	22
7.5 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach	23
7.6 Opleidingsplan beroepskrachten VE	24

7.7 Rol van de aandacht functionaris	24
8.1 Samenwerking met andere instellingen:	25
8.2 Overdracht naar de basisschool	25
9. OUDERS EN PARTICIPATIE	26
9.1 Het belang van een goede samenwerking tussen ouders/ opvoeders en juffen/mentor.....	26
9.2 Kinderen met allergie en/of medicijngebruik:.....	26
9.3 Regels rondom privacy	26
9.4 Informatie aan ouders/opvoeders.....	27
9.5 Oudercommissie/centrale ouderraad	27
9.6 Klachtenregeling	27
10 BIJLAGES	28
Bijlage I: VTO Protocol	28
Bijlage 2 vrijwilligersprofiel.....	30
Bijlage 3	32

INLEIDING

Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH) biedt kinderen van 2 tot 4 jaar een veilige, stimulerende speelleeromgeving, waarin zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. In onze peuteropvang staat het pedagogisch handelen centraal: het bewust en doelgericht ondersteunen van kinderen in hun groei naar zelfstandigheid, zelfvertrouwen en sociale vaardigheden. Wij zien elk kind als uniek en waardevol, met eigen talenten, behoeften en interesses.

De kernfuncties: spelen, leren en ontmoeten vormen de basis van ons pedagogisch beleid. Door middel van betekenisvolle speelsituaties ontdekken peuters de wereld om hen heen, ontwikkelen zij nieuwe vaardigheden en krijgen zij de ruimte om hun eigen mogelijkheden te verkennen. Spel zien wij als de motor van ontwikkeling, waarin zowel cognitieve, motorische, sociaal-emotionele als taalvaardigheden worden gestimuleerd. Daarnaast creëren wij rijke leeromgevingen die aansluiten bij de ontwikkelingsfase van het kind.

Ontmoeten is een belangrijk onderdeel binnen onze peuterspeelzalen. Peuters leren samen te spelen, op hun beurt te wachten, rekening te houden met anderen en emoties te herkennen en te uiten. Hierbij leren zij sociale vaardigheden die bijdragen aan een succesvolle start in het onderwijs en hun verdere leven. Ook voor ouders biedt de peuterspeelzaal een ontmoetingsplek, waarin zij ervaringen kunnen delen, ondersteund worden in hun opvoeding en betrokken blijven bij de ontwikkeling van hun kind.

Onze medewerkers(juffen) creëren structuur en uitdaging en sluiten aan bij individuele behoeften en stimuleren zelfstandigheid. We vinden het belangrijk dat zowel kinderen als ouders zich gezien en gehoord voelen.

Momenteel hebben we 8 "Piramidegroepen" waarbij peuter een extra stimulans in hun ontwikkeling krijgen. Zij gaan 4 dagdelen naar de peuterspeelzaal met verlengde speeltijd. De extra kosten die hieraan verbonden zijn, worden gesubsidieerd door de gemeente.

Dit pedagogisch beleidsplan beschrijft hoe SPGH deze uitgangspunten in de dagelijkse praktijk vormgeeft en hoe SPGH bijdraagt aan een soepele start op de basisschool.

SPGH werkt met één algemeen pedagogisch beleidsplan waarin de pedagogische visie, uitgangspunten en werkwijze organisatie breed zijn vastgelegd. De locatie specifieke uitwerking van dit beleid is opgenomen in locatiegidsen, die samen met dit pedagogisch beleidsplan het volledige pedagogisch beleid per locatie vormen.

1. VISIE EN UITGANGSPUNTEN SPGH

1.1 Visie peuterspeelzaalwerk

De visie van peuterspeelzaalwerk is het stimuleren van de brede ontwikkeling van peuters, het bevorderen van sociale vaardigheden en het voorbereiden op een soepele instroom in de basisschool, in nauwe samenwerking met ouders – en dat alles op een veilige, speelse manier.

De kerntaken die hier uit voortvloeien zijn: ontwikkelingsstimulering, observeren en signaleren en vormgeven van de doorgaande ontwikkelingslijn en bestrijden van (taal)achterstanden. Hiermee richten peuterspeelzalen zich behalve op de peuters zelf ook op de ouders van die kinderen, voor uitwisseling van informatie en voor advies. Zij richt zich op kinderen van 2 tot 4 jaar met als basisfunctie het bieden van mogelijkheden tot spelen, ontwikkelen en ontmoeten, gedurende enige dagdelen per week, onder deskundige begeleiding in voor peuters gecreëerde speelruimten.

1.2 Doelstelling van de Stichting Peuterspeelzalen Gemeente Hellendoorn (SPGH)

De doelstelling van peuterspeelzaalwerk is om peuters spelenderwijs te ondersteunen in hun ontwikkeling, zodat ze met voldoende taal, sociale- en motorische vaardigheden een goede start kunnen maken op de basisschool.

Hiertoe worden door de SPGH de volgende doelen uitgevoerd:

- Het bieden van een veilige stimulerende speelomgeving waar peuters de wereld kunnen ontdekken, zich prettig en geborgen voelen en waar het samen spelen gestimuleerd wordt;
- Het begeleiden en bevorderen van de interacties tussen peuters onderling zodat zij leren met elkaar om te gaan en het samen spelen ontwikkeld wordt;
- Het ontwikkelen en stimuleren van activiteiten gericht op de verschillende ontwikkelingsgebieden;
- Het samenwerken met ouder(s)/opvoeders;
- Het observeren, stimuleren, signaleren en preventief handelen;
- Samenwerken met andere disciplines.

Om peuters optimaal te ondersteunen in hun ontwikkeling, werken we vanuit een pedagogische visie die het dagelijkse handelen richting geeft. Deze wordt hieronder verder beschreven.

Wij willen kinderen een veilige, warme, geborgen, vriendelijke en stimulerende speelomgeving bieden. Er is respect en aandacht voor het eigene van ieder kind en eveneens voor de eigen achtergrond met de daarbij behorende normen en waarden. Er is aandacht voor het proces van willen ontdekken en onderzoeken. Ieder kind is uniek en heeft zijn eigen talenten. Van nature zijn peuters nieuwsgierig en onderzoekend en ontdekken graag hun omgeving.

De juffen hebben hierin een ondersteunende rol en verbindt de ervaringen die kinderen opdoen met elkaar, waardoor het plezier van kinderen bij het ontdekken van nieuwe dingen versterkt wordt. Zo krijgen ze optimale ontwikkelingskansen aangeboden.

2 DE PEUTERSPEELZAAL HEEFT EEN FUNCTIE VOOR HET KIND, DE OUDER EN DE MAATSCHAPPIJ

2.1 Functie voor het kind

Gedurende enige dagdelen per week wordt de peuter een rijke speel-leeromgeving geboden zowel binnen als buiten, waardoor het kind optimale kansen heeft om zich te ontplooien en gewoon leuk kan spelen. In de peutergroep kunnen kinderen in groepsverband met leeftijdsgenootjes onder deskundige begeleiding hun motorische, emotionele, creatieve en sociale vaardigheden ontwikkelen evenals hun waarneming-, taal- en denkvermogen.

2.2 Functie voor de ouder

Peuterspeelzalen zijn laagdrempelige voorzieningen waar ouders en juffen van de peutergroepen gemakkelijk ervaringen kunnen uitwisselen over de ontwikkeling van de peuters. De juffen bieden graag een ondersteunende en begeleidende rol. Dit gebeurt tijdens de haal- brengmomenten en gesprekken op afspraak.

2.3 Functie voor de maatschappij

Wij stimuleren de ontwikkeling van kinderen, waardoor ze een betere start maken op de basisschool. De peuterspeelzaal staat open voor alle mensen dus ook met verschillende achtergronden binnen onze samenleving en biedt voor alle kinderen extra ondersteuning die dit nodig hebben. Ontwikkelingsproblemen, opvoeding- of gedragsproblemen kunnen in een vroeg stadium worden signaleerd en in overleg met ouders kan hulp worden geboden of gezocht. Daarmee kunnen problemen op latere leeftijd wellicht voorkomen worden.

3. VISIE OP DE ONTWIKKELING EN OPVOEDING VAN KINDEREN

Ruimte geven en begrenzen

De peuterperiode is voor veel kinderen en hun ouders een intensieve periode. Op vele fronten maakt het kind een belangrijke ontwikkeling door. Het brein draait op volle toeren. De taal- en spraakontwikkeling gaat met sprongen vooruit. De woordenschat groeit sterk en hij noemt zichzelf ik of mij. Het zelfbewustzijn neemt toe en ook de sociale vaardigheden. Het samen spelen en leren delen kan conflicten op leveren, want inleven in die ander kan je peuter nog best lastig vinden. Je peuter kan behoorlijk boos worden en probeert grenzen uit. Dit kan leiden tot botsingen maar het is wel belangrijk om je kind duidelijk te maken wat wel en niet mag. Het kind wordt zindelijk en de motorische vaardigheden nemen toe, zowel als het gaat om de grove motoriek (klimmen, klauteren, fietsen) als de fijne motoriek (knippen, plakken). Enkele andere specifieke kenmerken van de peuterleeftijd:

Peuterpubertijd

Emoties kunnen heel heftig zijn in de peuterleeftijd. Een kind van deze leeftijd is nog niet in staat emoties te beheersen en in goede banen te leiden. Als iets niet gaat zoals zij het willen kunnen ze erg driftig worden. Ze kunnen nog moeilijk met frustraties omgaan. De behoeften van een peuter zijn vaak tegenstrijdig. Aan de ene kant hebben ze behoefte aan ruimte. Ze willen 'groot' zijn, alles zelf doen en wijzen hulp af. Aan de andere kant kunnen ze niet zonder duidelijke grenzen en goedkeuring van volwassenen.

Ontwikkeling van de eigen ik

Peuters ontwikkelen een eigen wil en oefenen met macht. Ze willen zelf bepalen wat ze doen. Ze kunnen nog moeilijk rekening houden met de ander. Ook valt het hen moeilijk grenzen te accepteren, die gesteld worden. Peuters kunnen erg koppig zijn.

Grote fantasie

Een peuter kan nog geen scheiding aanbrengen tussen fantasie en werkelijkheid. Hierdoor ontstaan angsten die voor volwassenen soms moeilijk te begrijpen zijn. Peuters zijn bang, dat er monsters onder hun bed zitten of dat ze met het badwater in het putje kunnen verdwijnen. Ze kunnen grapjes serieus nemen, zoals 'ik kan je wel opeten...'.

Grote bewegings- en ontdekkingsdrang

Peuters willen oefenen met hun toenemende motorische vaardigheden. Veel peuters kunnen moeilijk stilzitten. Peuters worden daarom ook vaak "druk" genoemd. Kinderen willen alles onderzoeken, overal aanzitten, alles uitproberen. Vaak zien ze geen gevaren.

Snel afgeleid

De spanningsboog is nog maar kort. Er zijn wel grote verschillen tussen de peuters onderling. Een 2½ jarige kan nog maar kort gericht bezig zijn, een bijna 4-jarige over het algemeen al veel langer.

Taalexplisie

In deze periode breidt de woordenschat van kinderen zich enorm uit. Kinderen gaan zinnen maken met twee of drie woorden. Ze begrijpen steeds meer. Het taalbegrip is nog groter dan de actieve woordenschat. Tussen kinderen van dezelfde leeftijd bestaan vaak enorme verschillen.

Spelen

Peuters spelen graag, vaak naast, soms met elkaar. Speelgoed delen is een probleem ('van mij'). Het gedrag van volwassenen wordt nagebootst in het fantasi spel.

Omgang met peuters

Ouders moeten vaak een evenwicht zien te vinden tussen ruimte geven en grenzen stellen. Ruimte is nodig om zelfstandig te kunnen worden en zelf ervaringen op te kunnen doen. Het kind moet zich op een eigen manier kunnen ontwikkelen met vallen en opstaan. Daarnaast heeft de peuter grenzen nodig. Die grenzen moeten het kind beschermen tegen gevaren en te veel indrukken.

4. PEDAGOGISCHE DOELSTELLINGEN RIKSEN WALRAVEN

In onze peuterspeelzalen met Voor- en Vroegschoolse Educatie (VE) werken wij volgens de vier pedagogische basisdoelen van Riksen-Walraven. Deze doelen vormen het fundament van ons pedagogisch handelen en zijn opgenomen in de Wet Kinderopvang. Vanuit deze doelen creëren wij een veilige, stimulerende speelleeromgeving waarin peuters zich optimaal kunnen ontwikkelen. Deze vloeien voort uit de pedagogische doelstelling, zoals geformuleerd in hoofdstuk 1.

Emotionele veiligheid

Een peuter kan zich alleen ontwikkelen wanneer het zich veilig en geborgen voelt. Wij bieden een warme en voorspelbare speelleeromgeving, waarin kinderen zich gezien en erkend weten.

Onze werkwijze:

- Werken met vaste juffen en een duidelijke dagstructuur
- Warm welkom, aandacht bij brengen en ophalen en sensitieve responsiviteit
- Een rustige en overzichtelijke groepsruimte passend bij de VE thema's

Doel: Peuters voelen zich veilig, durven te exploreren en nemen actief deel aan de activiteiten.

Ontwikkeling van persoonlijke competenties

Wij ondersteunen peuters in hun ontwikkelen van hun zelfstandigheid, zelfvertrouwen en basisvaardigheden.

Onze werkwijze:

- Doelgerichte ve-activiteiten ter bevordering van taalvaardigheid, motoriek, spelontwikkeling, creativiteit en denken
- Stimuleren van zelf doen, zelf de jas aan- en uitdoen, proberen, ontdekken, keuzes maken
- Activiteiten op verschillende niveaus, passend bij de ontwikkelbehoefte van elk kind

Doel: Peuters ontwikkelen persoonlijke vaardigheden en ervaren succes, waardoor hun zelfvertrouwen groeit.

Ontwikkeling van sociale competenties

In de peuterspeelzaal leren peuters samenleven en samen spelen. Dit vormt een belangrijke basis voor sociale ontwikkeling.

Onze werkwijze:

- Begeleiden van samen spelen en beurt nemen tijdens het aanbod van thema-activiteiten
- Leren omgaan met emoties en conflicten met behulp van eenvoudige gesprekjes, mondeling en duidelijke groepsregels.
- Stimuleren van taal om sociale interacties te ondersteunen (bv mag ik meedoen, zullen we samen?)

Doel: Peuters ontwikkelen sociale vaardigheden, zoals delen, samenwerken, communiceren en rekening houden met anderen.

Overdracht van normen en waarden

Wij dragen bij aan de morele ontwikkeling van kinderen door gewenst gedrag zichtbaar en consequent voor te leven

Onze werkwijze:

- Gebruik van duidelijke en eenvoudige regels die aansluiten bij de leeftijd.
- Consequent voorleven van respect, zorg voor elkaar en omgaan met materialen.
- Normen en waarden zichtbaar maken binnen ve-thema's (bv samen opruimen, voorzichtig omgaan met materialen)

Doel: Peuters leren wat gewenst gedrag is, hoe zij met elkaar en hun omgeving omgaan en ontwikkelen een gevoel voor sociale verantwoordelijkheid

Samenvattend

Onze peuterspeelzalen werken dagelijks vanuit de vier pedagogische basisdoelen van Riksen en Walraven. Deze doelen geven richting aan ons handelen, waarborgen pedagogische kwaliteit en zorgen ervoor dat peuters zich veilig voelen binnen onze speelleeromgeving.

k. (Walraven, 2020)

4.1 Het belang van de interactievaardigheden van de juffen

In onze peuterspeelzalen staan de interacties tussen juffen en peuters centraal.

Interactievaardigheden vormen de basis voor een veilig pedagogisch klimaat en zijn essentieel voor de ontwikkeling van peuters. De kwaliteit van interacties bepaalt in hoge mate de pedagogische kwaliteit van de opvang en het leerrendement binnen VE.

Wij werken volgens de algemeen erkende hoofdinteractievaardigheden: sensitieve responsiviteit, respect voor autonomie, structureren en grenzen stellen, praten en uitleggen, ontwikkelingsstimulering en begeleiden van interacties tussen kinderen. Hieronder beschrijven wij waarom deze vaardigheden van belang zijn en hoe wij ze inzetten.

1. Sensitieve responsiviteit

Dit is het vermogen van de juf om signalen van kinderen op te merken en er warm, passend en voorspelbaar op te reageren.

Waarom dit belangrijk is:

- Het creëert emotionele veiligheid
- Peuters durven hierdoor te ontdekken, vragen te stellen en mee te doen aan VE-activiteiten

Hoe wij dit doen:

- We reageren snel op behoeften en emoties
- We bieden troost, geven aandacht en benoemen gevoelens
- We zorgen voor een warme, uitnodigende sfeer
- We geven complimenten, we moedigen aan en prijzen

2 Respect voor autonomie

Juffen geven peuters de ruimte om zelf te proberen, keuzes te maken en initiatieven te nemen.

Waarom dit belangrijk is:

- Peuters ontwikkelen zelfvertrouwen en zelfstandigheid
- Peuters ervaren dat hun ideeën ertoe doen

Hoe wij dit doen:

- We moedigen aan: "probeer het maar, ik help je als het nodig is"
- We geven kleine keuzes (spel, materialen, activiteiten)

- We ondersteunen zonder onnodig over te nemen

3 Structureren en grenzen stellen

Wij zorgen voor voorspelbaarheid, duidelijkheid en hanteerbare regels die aansluiten bij de leeftijd van peuters.

Waarom dit belangrijk is:

- Peuters weten wat er van hen verwacht wordt
- Het voorkomt onrust en biedt veiligheid binnen de groep

Hoe wij dit doen:

- Heldere dagindeling en vaste routines
- Duidelijke korte instructies en consequent handelen
- Positief gedrag benoemen en stimuleren

4 Praten en uitleggen

Taal is een middel om contact te maken, gedachten te ordenen en de wereld te begrijpen. Binnen VE is dit erg belangrijk.

Waarom dit belangrijk is:

- Peuters bouwen woordenschat op
- Taal ondersteunt sociale interacties en probleemoplossend vermogen

Hoe wij dit doen:

- We benoemen handelingen, gevoelens en situaties
- We stellen open vragen en verhelderen begrippen tijdens VE thema's
- We voeren korte gesprekjes op kinderniveau
- We geven kinderen ruimte om hun eigen bijdrage aan de gesprekken te leveren

5 Ontwikkelingsstimulering

De juf ondersteunt en verrijkt het spel en de ontwikkeling door uitdagende impulsen te geven.

Waarom dit belangrijk is:

- Peuters ontwikkelen taal-, denk-, motorische en sociale vaardigheden
- VE doelen worden effectiever bereikt.

Hoe wij dit doen:

- We voegen materialen toe aan het spel en stellen vragen die verder denken stimuleren
- We bieden doelgerichte VE-activiteiten aan
- We sluiten aan bij het ontwikkelniveau van het kind

6 Begeleiden van interacties tussen kinderen

De juf helpt kinderen om positief met elkaar om te gaan.

Waarom dit belangrijk is:

- Peuters leren delen, wachten, samenwerken en conflicten oplossen
- Sociale competenties ontwikkelen zich in realistische speelsituaties

Hoe wij dit doen:

- We helpen woorden geven aan wensen en gevoelens ("zeg maar dat je mee wilt spelen")

- We ondersteunen beurt nemen en samen spelen
- We doen aan beurtverdeling
- We begeleiden conflicten met eenvoudige duidelijke taal

Samenvatting

Het bewust en professioneel inzetten van interactievaardigheden zorgt ervoor dat peuters zich veilig voelen, zich gezien weten en zich optimaal kunnen ontwikkelen binnen de VE-omgeving. Zo versterken deze vaardigheden direct het realiseren van de pedagogische doelen van Riksen Walraven in onze dagelijkse praktijk.

5.ONTWIKKELING EN BEGELEIDING VAN KINDEREN

5.1 Belang van spelen voor de ontwikkeling van kinderen

Door middel van spel leren kinderen om te gaan met de wereld om hen heen. Spel betekent voor kinderen het ontwikkelen van de zintuigen, de motoriek en hun kennis. Kinderen hebben behoefte aan steeds nieuwe uitdagingen en stimulansen. Ze ontdekken en experimenteren met dingen waardoor ze steeds meer vaardigheden onder de knie krijgen en dingen leren. Kinderen hebben het recht om zelf dingen uit te proberen en hebben recht op waardering voor de pogingen.

De SPGH wil kinderen een ruim en gevarieerd spelaanbod bieden met als uitgangspunt dat via het spelen een bijdrage wordt geleverd aan ontwikkelingsstimulering. De SPGH is op de hoogte van het feit dat het werken met kinderen in een peuterspeelzaal speciale eisen aan de indeling en inrichting van groepsruimte wordt gesteld. Een doordachte inrichting ondersteunt de juffen in het bereiken van hun pedagogische doelen. De invloed van de ruimte en het spelen in verschillende hoeken

De ruimte heeft veel invloed op het gedrag en het welbevinden van het kind. Aspecten van ruimte zijn: de indeling, de sfeer (bijv. kleurgebruik) en de gebruikte materialen (hout, textiel, metaal, tapijt).

De inrichting van de ruimte bepaalt voor een groot deel de spelmogelijkheden die kinderen hebben. Een rijke speel-leeromgeving is de basis voor een optimale ontwikkeling die we alle kinderen willen bieden. De inrichting moet aansluiten bij de pedagogische en didactische uitgangspunten.

Voor peuters is het belangrijk dat de groepsruimte overzichtelijk is en uitdagend tegelijk. De ruimte moet kinderen stimuleren, zij moeten op hun eigen niveau dingen kunnen uitproberen, ontdekken en onderzoeken. Er moeten mogelijkheden zijn om alleen te spelen, samen te spelen, rustige activiteiten te doen, je uit te leven, je terug te trekken en groepsactiviteiten te doen.

Jonge kinderen vinden het prettig om de juffen vanuit alle hoeken te kunnen zien. Dat geeft ze een gevoel van veiligheid en vertrouwen. Dit is een basisvoorwaarde voor het kind om zich te kunnen ontwikkelen en te ontplooiën. Daarom wordt zowel aandacht besteed aan het creëren van een veilige omgeving als aan het stimuleren van zelfredzaamheid en zelfstandigheid en het maken van eigen keuzes.

5.2 Uitleg VE Piramide methode

Binnen alle peuterspeelzaalgroepen wordt gewerkt volgens de VE Piramide Methode. De juffen zijn allen in het bezit van een VE Piramide certificaat of zijn in opleiding daarvoor. Piramide is een VE-methode om kinderen van 2-4 jaar op een speelse manier te stimuleren in hun ontwikkeling. Aan de hand van maandelijks wisselende thema's leren kinderen spelenderwijs onder meer nieuwe woorden, sociale omgangsvormen, omgaan met structuur en worden ze zo goed mogelijk voorbereid op de stap naar het basisonderwijs.

Dit aanbod sluit aan bij zeven ontwikkelingsgebieden binnen drie domeinen. De drie domeinen: het emotionele domein(hart), het fysieke domein(handen) en het cognitieve domein(hoofd), vormen de basis van Piramide. Alle kinderen ontwikkelen zich binnen deze domeinen.

Piramide biedt ieder kind een evenwichtig ontwikkelingstraject binnen deze drie domeinen. Deze domeinen bestaan uit ontwikkelingsgebieden die voor professionals herkenbaar zijn. Binnen de ontwikkelingsgebieden zijn doelen opgesteld. Deze tussendoelen sluiten aan bij doelen die opgesteld zijn door expertisecentra die zich richten op specifieke ontwikkelingsgebieden. Op deze manier werken we met Piramide altijd volgens de laatste inzichten.

Jonge kinderen maken geen onderscheid tussen het fysieke, emotionele en cognitieve domein. Zo werken ze bij het voorlezen van een verhaal over een peuter die haar knuffel kwijt is aan taalontwikkeling, maar ook aan sociaal emotionele ontwikkeling. Ze exploreren en leren op meerdere terreinen tegelijk. Anders gezegd: ze leren op een globale, "holistische" manier. In Piramide wordt in spel en verschillende activiteiten gewerkt aan ontwikkelingsgebieden, dit wordt holistisch aangeboden in projecten. Zo sluiten ze aan bij de manier van leren van jonge kinderen.

5.3 Domeinen en de zeven ontwikkelingsgebieden

De drie domeinen binnen Piramide bestaan uit zeven ontwikkelingsgebieden die allemaal in samenhang terugkomen in het spelen en leren in de praktijk. Tijdens de verschillende vormen van spelen komen meerdere ontwikkelingsgebieden aan bod. Deze ontwikkelingsgebieden worden niet gescheiden, maar de activiteiten en het spel hebben wel een focus op bepaalde ontwikkelingsgebieden en doelen om deze optimaal te stimuleren. Zo komt een peuter via spel en rijk aanbod in aanraking met alle ontwikkelingsgebieden, steeds op een hoger niveau.

De zeven ontwikkelingsgebieden waar de peuter mee aan in aanraking komt:

1. Persoonlijkheidsontwikkeling & sociaal-emotionele ontwikkeling (emotioneel domein)

Een 2-jarige peuter speelt een groot deel van de tijd naast in plaats van met andere kinderen. Het vergt nog veel moeite om de eigen bedoelingen in het spel op die van de ander af te stemmen.

Sociaal contact met andere kinderen vraagt meer van de peuter dan omgaan met alleen materialen. Het kind moet de spelregels in het omgaan met anderen nog leren.

De juf begeleidt dit proces en maakt gebruik van de sociale situaties die natuurlijkerwijs ontstaan bij het vrije spel. Kinderen leggen heel vaak contact met elkaar zonder woorden te gebruiken. Ze zitten bijvoorbeeld naast elkaar in de poppenhoek en gaandeweg komt hun spel samen. Het ene kind geeft een pop aan het andere kind en samen stoppen ze het in een wieg.

Daarnaast creëert ze sociale situaties: geleid spel, in kleine groepjes werken, gerichte activiteiten, een kind dat moeilijk aansluiting vindt erbij betrekken, samen spelletjes doen, elkaar helpen, taken doen voor de juf.

Peuters begrijpen elkaar vaak nog niet en snappen niet dat hun gedrag reacties en emoties bij anderen oproept: verdriet, boosheid, angst. De juffen leren ze om inzicht te geven in hun eigen gevoelens en die van de ander. Ze benoemen de gevoelens van kinderen en nemen deze serieus. Een kind leert daardoor dat het deze emoties mag uiten. De manier waarop kinderen hun emoties uiten moet soms wel gecorrigeerd worden.

Kinderen leren zich verplaatsen in anderen door allerlei imitatiespelletjes (vadertje-moedertje) rollenspelen, fantasiespelen.

Via voorlezen en kringgesprekken komen bepaalde emoties gericht ter sprake.

2. Motorische ontwikkeling (fysieke domein)

Een kind oefent zijn motoriek bij elke bezigheid waarbij het lichaam, of een onderdeel daarvan, actief gebruikt wordt. Er is een groot verschil in motorische vaardigheden tussen een tweejarige en een bijna vierjarige peuter.

De motoriek ontwikkelt zich van grof naar fijn en dit betekent dat een tweejarige peuter andere mogelijkheden aangeboden moet krijgen dan een ouder kind.

Binnen een peutergroep wordt een gevarieerd aanbod aan het kind aangeboden waarbij zowel grove als fijne motorische vaardigheden ontwikkeld kunnen worden. Wat betreft de grove motoriek neemt het buiten spelen een belangrijke rol in: klimmen, klauteren, rennen, springen, op fietsjes, duwen, kruipen, stoeien. Kinderen leren op deze manier hun eigen mogelijkheden inschatten en met gevaar omgaan.

Bij slecht weer kunnen een deel van deze activiteiten ook binnen gedaan worden door bijvoorbeeld matten neer te leggen en banken neer te zetten. Andere binnen activiteiten om de grove motoriek te oefenen zijn dans- en bewegingsspelen.

Bij het oefenen van de fijne motoriek horen activiteiten als: puzzelen, kralen rijgen, knippen, plakken, tekenen, vouwen, scheuren, poppenkleden aantrekken, knopen en ritssluitingen hanteren, mozaïek, kleien.

Stichting de Welle verzorgt gymlessen voor de peuters op de peuterspeelzaal. Met de kinderen worden o.a. klim-klauteractiviteiten georganiseerd of wordt er een parcours afgelegd. De juffen zijn hier altijd bij aanwezig en dragen eindverantwoordelijkheid.

3. Kunstzinnige ontwikkeling (fysieke domein)

Bij kunstzinnige ontwikkeling hoort het experimenteren met materialen, de ruimte, beweging en geluiden en het maken van creatieve fysieke uitingen en het genieten ervan. Kunstzinnige ontwikkeling in Piramide bestaat uit beeldende ontwikkeling en muzikale ontwikkeling en de ontwikkeling van spel en dans.

Voorbeelden van beeldende ontwikkeling in de groepen van SPGH zijn: creatief vormgeven van materialen zoals papier, klei of verf in kunstwerk, kleidieren of een verfspettercreatie. Naast zelfstandig experimenteren met materialen, geef de juf peuters opdrachten geïnspireerd door het project.

Bij muzikale ontwikkeling genieten peuters van liedjes, muziek en verschillende geluiden. Ze maken muziek met hun stem, door te bewegen en door instrumenten te gebruiken. Muziek ondersteunt,

een liedje kan troost geven of een routine begeleiden, zoals het opruimen. Een speelliedje kan de basis zijn van een kringspel. Ook kan muziek oppeppen en aanzetten tot dansen.

In de brede opvatting van creativiteit is iedere activiteit waarin een peuter volgens eigen plan of idee iets doet of maakt, creatief. Spelontwikkeling valt dus voor een groot deel onder kunstzinnige ontwikkeling. Daar horen de meeste spelactiviteiten bij. Voorbeelden: het doen-alsof-spel in huiselijke of fantasievolle situaties. Sluipen door het bos of de was ophangen naar de bakker of dokter.

Bij dansontwikkeling spelen de basiselementen tijd, kracht, ruimte, verbeelden en vormgeven een grote rol. Tijdens dansen laten we verschillende basis elementen aan de orde komen. Voorbeelden: stampen als een olifant, maar ook als olifant bewegen met armen, billen en hoofd(lichaam), peuters in plassen laten springen(tijd), verplaatsen als een snel/stop trein(tijd) en het dansen als een veertje(kracht)

4.Taalontwikkeling (cognitief domein)

Het cognitieve domein omvat het vermogen om taal en denken te beheersen en ernaar te handelen. Taalontwikkeling bij kinderen is een complex proces dat begint vanaf de geboorte en doorgaat gedurende de kindertijd. Het omvat het verwerven van zowel de taalbegrip als de taalproductie. Een responsieve houding van de juffen speelt een cruciale rol bij het bevorderen van de taalontwikkeling. De juffen letten op de signalen en de behoeften van de peuter en reageren hier op gepaste manier op.

Voor spontaan taalgebruik en interactie in gerichte leerprocessen is veel ruimte. Bijvoorbeeld tijdens het vrije spelen en tijdens activiteiten die aangeboden worden. Het draait daarbij om interactief leren en actief deelnemen aan gesprekken. De juf nodigt de peuter uit om iets te vertellen, maar ook om te luisteren naar anderen en daarop te reageren. En dat gaat de hele dag door.

Handpop Pippa is het centrale figuur in onze methode Piramide en helpt peuters op een speelse manier de communicatievaardigheden te ontwikkelen en te verbeteren. Ook komt Pippa voor in de ontdekplaten die per project anders zijn. De projecten zorgen voor een betekenisvolle context van de hoeken in de speelleeromgeving en de activiteiten tijdens de groepsexploratie. Daardoor krijgen de peuters enorm veel kansen om hun woordenschat te vergroten. En dus taal te produceren.

5.Ontwikkeling van waarnemen, denken en rekenen (cognitief domein)

Ontwikkelen van waarnemen

De zintuigen ontwikkelen zich vroeg. Baby's nemen al waar met hun zintuigen door te ruiken, proeven, voelen, zien en horen, maar nog niet heel gericht. De zintuigen ontwikkelen zich heel snel, mogelijkheden om waar te nemen zijn overal aanwezig. In samenhang met de motorische coördinatie leren kinderen de wereld om zich heen verkennen en zekerheid opbouwen over wat ze ervaren. Zo leren ze wat belangrijke kenmerken zijn van ieder voorwerp, zoals kleur, vorm en grootte, maar ook wat hard en zacht is, wat glad of ruw is, wat bitter en wat zoet is, wat hoog en wat laag is. Door met veel zintuigen actief en handelend (motorisch) te leren, kunnen kinderen deze relevante kenmerken ontdekken. De sturing door de zintuigen wordt langzamerhand overgenomen door de sturing van het denken. Kinderen kunnen relevante kenmerken het best leren kennen in voor hen betekenisvolle contexten. De peuters krijgen veel gelegenheid om concrete materialen te onderzoeken met hun zintuigen. Bij ieder project wordt veel aandacht besteed aan waarneming. Voelen, proeven, ruiken, zien en horen: alle zintuigen dragen bij aan veelzijdig waarnemen.

Ontwikkelen van denken en rekenen

Bij het stimuleren van de denkontwikkeling leren peuters te letten op die kenmerken die van belang zijn en niet die het meest opvallen. Daarnaast moeten ze leren op meerdere dingen tegelijk te letten, ook dingen die niet direct aanwezig zijn. Ze moeten leren afstand nemen van het hier en nu. Ze beginnen dicht bij het waarneembare: dat wat direct opvalt. De juf helpt vervolgens te letten op bv. kleur, vorm en grootte. Kinderen leren deze kenmerken samenbrengen, zoals in classificeren (bij elkaar groeperen) en seriëren (in een reeks zetten). Dit zijn denkcategorieën om samenhang te creëren.

De juffen laten peuters bewust ervaringen opdoen met vaardigheden in de denk- en rekenontwikkeling. Voorbeelden:

- Waarnemen van specifieke kenmerken van materialen via zintuiglijke ervaring: kleur, smaak, vorm, materiaalsoort (rood, blauw, rond, hoekig, zuur, zoet, steen, hout)
- Meten en vergelijken om relevante begrippen te leren kennen en overeenkomsten en verschillen waar te nemen: groot-klein, vol-leeg, zwaar-licht, snel-langzaam
- Classificeren door dingen te verzamelen die op basis van 1 of meer kenmerken bij elkaar horen: kleur, vorm, soort
- Seriëren door objecten op volgorde te zetten op basis van 1 of meer kenmerken: grootte, dikte, aantal.
- Tellen, bijvoorbeeld resultatief tellen tot 10 en verder structureren bij het tellen(vijfstructuur)
- Hoeveelheden vergelijken, bijvoorbeeld 1-1relaties, begrippen veel, evenveel, weinig

6. Oriëntatie op ruimte, tijd en wereldverkenning

Door oriëntatie op ruimte en tijd wordt een belangrijke basis gelegd voor het abstracte denken.

Ruimtelijke ervaring wordt tijdens de aangeboden activiteiten opgedaan, zoals:

- Oriëntatie op het eigen lichaam door in de spiegel zichzelf in de spiegel te bekijken, te spelen met poppen, allerlei houdingen en bewegingen na te doen
- Leren en ervaren van ruimtelijke begrippen en omgaan met verschillende posities en routes in de ruimte door te bewegen en waar te nemen
- Omgaan met verschillende soorten ruimten: echte ruimten zoals speellokaal, speelplaats, verkleinde ruimten zoals poppenhuis, garage met auto's, afbeeldingen van ruimten, zoals van een kamer, stad, straat
- Leren handelen en construeren met vormen en figuren met puzzels of mozaïek, bouwen met blokjes

Oriëntatie op tijd leren we door bijvoorbeeld:

- De volgorde van activiteiten met de dagritmekaarten aan te geven
- De kenmerken van de seizoenen en de volgorde ervaren te ontdekken met behulp van Ontdekplaten

Wereldverkenning hebben peuters al in zich. Ze kunnen onderscheid maken tussen dingen die levend zijn en niet levend en tussen een foto of speelgoed en een werkelijk dier. In de projecten doen peuters rijke kennis van en ervaring op met verschillende onderwerpen zoals: mensen, beroepen, planten, het weer, kunst, verkeer. Tijdens het project gaan ze steeds dieper op het onderwerp in en daardoor leren ze het heel goed (ver)kennen.

7. Digitale geletterdheid

Kinderen groeien op in een digitale wereld. Moderne media zijn vaak gebruiksvriendelijk, waardoor ook de allerkleinsten een tablet of computer kunnen gebruiken. Jonge kinderen komen in aanraking met allerlei vormen van media, zoals boeken, televisie, internet, apps.

Peuters ontdekken langzamerhand hun eigen interesses. Ze krijgen voorkeuren voor bepaalde kleurrijke figuren en vertrouwde contexten met vrolijke liedjes en muziek uit filmpjes en apps. Piramide digitaal biedt veel herhaling, waarbij herkenbare situaties worden gebruikt. Het spreekt peuters aan als er dingen gebeuren die ook in hun eigen wereld gebeuren. Ze oefenen en leren digitale vaardigheden in de speelleeromgeving samen met andere peuters en oefenen met de juf tijdens de projectstappen met behulp van het digibord.

5.4 De ontwikkeldriehoek:

Om een beredeneerd aanbod te kunnen bieden, werken de juffen met de Ontwikkeldriehoek, het kindvolgsysteem van Piramide. De gegevens van dit kindvolgsysteem kunnen wij in Konnect (ons oudercommunicatiesysteem) toevoegen.

Met de Ontwikkeldriehoek is het mogelijk om een ontwikkeloverzicht te genereren dat als rapportage of overdrachtsverslag gebruikt wordt. Deze informatie wordt overgedragen naar de volgende groep en een andere professional. Het is van groot belang voor een soepele doorgaande lijn naar de basisschool. De ontwikkelingen bespreken wij rond het 3e jaar en rond het 4e jaar met ouders/opvoeders en we sturen deze gegevens naar de betreffende basisschool. Als het om VE kinderen gaat, lichten wij deze ontwikkeldriehoek middels een warme overdracht toe. De SPGH ziet het als haar taak om problemen vroegtijdig te signaleren en wil kinderen optimale ontwikkelingskansen bieden binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.

5.5 Mentorrol en oudergesprekken

Tijdens het eerste kennismakingsgesprek zal de mentor van uw kind zich aan u voorstellen. Een mentor is een juf die uw kind goed volgt in zijn/haar ontwikkeling en werkt op de groep waar uw kind is ingedeeld. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor u als ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van uw kind te bespreken. Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals. Dit altijd met toestemming van u. Ook kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van een mentor maakt dat belangrijke ontwikkelstappen worden gevolgd en eventuele problemen tijdig worden gesignaleerd. Om de kinderen de juiste zorg te kunnen bieden en binnen de groep op één lijn te zitten is er ook regelmatig overleg met collega's nodig. Een goed contact tussen de ouders en mentor is de basis voor een goede samenwerking. Het welzijn van het kind staat hierin centraal.

Om ouders en mentor met elkaar in contact te brengen zijn er verschillende contactmomenten. Sommige zijn meer informeel van aard (zoals halen en brengen); andere zijn formeel (aparte afspraak).

Er zijn 3 contactmomenten waarin de mentor met ouders in gesprek gaat:

1. Kennismakingsgesprek; de mentor deelt informatie over de verschillende facetten van de peuterspeelzaal, zoals de locatie, het dagritme, de uitleg van Piramidemethode. De mentor vraagt naar bijzonderheden als allergieën, medicijngebruik of culturele achtergrond
2. Ontwikkelgesprek rond 3,2 jaar; de mentor bespreekt de ontwikkeldriehoek met ouders. De voortgang en doelen in de verschillende ontwikkelingsgebieden worden besproken
3. Ontwikkelgesprek/overdracht basisschool rond 3,10 jaar; de mentor evalueert de ontwikkeldriehoek met ouders

5.6 Overdracht naar de basisschool

Het document met daarin de gegevens van het kind wordt na het afsluitende ontwikkelgesprek gedeeld met de betreffende basisschool. Gaat het om een kindje met VE-indicatie; dan vindt er een warme overdracht plaats met de professional van de basisschool.

6. WERKWIJZE IN DE PRAKTIJK

6.1 Dagindeling

Binnen alle peuterspeelzalen van SPGH valt een gezamenlijk patroon te herkennen, omdat we allemaal met dezelfde methode Piramide werken. De indeling is hierin afhankelijk van de mogelijkheden van de peuters, zoals leeftijd, concentratievermogen, ervaring en van een aantal aspecten die per locatie verschillend zijn. Denk daarbij aan beschikbaarheid van een gymlokaal of de samenstelling van de groep. Het rooster van de dag is wekelijks of dagelijks hetzelfde. Alle peuterspeelzalen maken gebruik van dagritme kaarten die aangeven welke activiteiten op dat dagdeel plaatsvinden. Dit biedt een houvast voor peuters. In de planner van Piramide digitaal staat de inhoud van spelsuggesties en activiteiten die tijdens het spelen en de groepsexploratie wordt aangeboden. De peuter weet zo precies hoe een dagdeel gaat.

Hieronder volgt een voorbeeld:

8.00u: materiaal klaarzetten

8.15-8.45u: spelinloop met ouders en spelen. Gelegenheid tot contacten tussen kind, ouders en juffen

8.45-9.00u: vrij spel en tutoring: stimuleren van taal, rekenen en aandacht voor het sociaal emotioneel ontwikkelingsgebied. De juffen bereiden een aantal kindjes voor op wat er komt tijdens het dagdeel en de groepsexploratie middels de volgende activiteiten: langs de dagritmekaarten, de exploratie in het klein doen en woorden benoemen

9.00-9.15u: groepsexploratie

9.15-10.15u: tijd voor spelen en meespelen in de verschillende hoeken: aandacht voor de motorische ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, spraak/taalontwikkeling, cognitieve ontwikkeling, zintuiglijke ontwikkeling

10.15-10.30u: samen opruimen: aandacht voor de sociaal emotionele ontwikkeling, spraak/taalontwikkeling. We zetten een liedje op en de peuters zingen mee en vervolgens worden de

peuters verdeeld in de hoeken en worden aangespoord en gestimuleerd om mee te helpen met opruimen.

10.30-10.45u: tussendoortje/toiletgang

Aandacht voor:

- Zindelijkheid; verschonen van peuters, stimuleren van toiletgang
- Stimulering daarbij van taal; we benoemen wat we doen, zoals de beker openmaken, de dop er op er af, het bakje met fruit, picto's langs bij de toiletgang
- Beurtverdeling; wachten op elkaar
- Omgaan met "wachtijd"; leren om te wachten als de ander nog niet klaar is en ondertussen de peuters stimuleren tot spraak/taal door liedjes te zingen en een spelletje te doen wat bij het thema past

10.45-11.00u: groepsexploratie middels het digibord: ontdekplaat en praatplaat

11.00-11.30u: naar buiten toe: stimuleren van de volgende ontwikkelingsgebieden: motoriek, zintuiglijke ontwikkeling, beeldende vorming. De juffen stimuleren de peuters om te spelen in de zandbak, fietsen op het plein, spelen met de bal, gebruik van stoepkrijt, bellenblaas, step en stones.

Bij slecht weer: gymmen in de gymzaal of bewegingsspelletjes in de groep.

11.45u: interactief voorlezen met als doel: vergroten van de spraak/taalontwikkeling en begrijpend luisteren. In ieder thema wordt een prentenboek herhaald voorgelezen, onderbroken door specifieke vragen. De juffen stimuleren door interactie met de peuters het verhaalbegrip, maar ook de taalvaardigheid en woordenschat.

11.15u: naar huis toe: middels de dagritmekaarten nemen de juffen het dagdeel door en ronden ze af, zodat de peuters leren samen af te sluiten

6.2 Groepssamenstelling

Kinderen van 2 tot 4 jaar kunnen de peuterspeelzaal bezoeken. Wij bieden flexibele mogelijkheden voor ouders om hiervan gebruik te maken. Binnen een peuterspeelzaal varieert het aantal peutergroepen. Een peutergroep komt op vaste dagdelen bij elkaar en bestaat uit een vaste groep peuters en vaste juffen. Er wordt aandacht geschonken aan een evenwichtige verhouding tussen het aantal jongens en meisjes.

6.3 Groepsgrootte

Een groep bestaat uit maximaal 16 peuters. Elke groep wordt begeleid door twee professionele juffen. Daarnaast wordt ruimte geboden aan stagiaires van relevante beroepsopleidingen. De continuïteit van de begeleiding van een peutergroep moet kwalitatief gewaarborgd zijn.

6.4 Vierogenprincipe en achterwacht

SPGH past het vierogenprincipe toe, zoals voorgeschreven in de Wet kinderopvang en het Besluit kwaliteit kinderopvang. Het vierogenprincipe is een belangrijk onderdeel van het beleid ter preventie van grensoverschrijdend gedrag en draagt bij aan een sociaal veilige opvangomgeving. De opvang wordt zodanig georganiseerd dat een beroepskracht, stagiaire, vrijwilliger of andere volwassene de

werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij of zij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Hiermee wordt voorkomen dat volwassenen zich gedurende langere tijd ongezien of ongehoord kunnen terugtrekken met een kind.

Binnen SPGH wordt gewerkt vanuit een open en transparante cultuur, waarin medewerkers elkaar durven aan te spreken op professioneel handelen. De directeur en pedagogisch coach hebben hierin een stimulerende en toezichthoudende rol.

Achterwacht

Als op basis van de beroepskracht-kindratio één beroepskracht op de groep wordt ingezet, is de achterwachtingregeling van toepassing. Dit betekent dat er altijd een andere volwassene beschikbaar en bereikbaar is die binnen korte tijd ondersteuning kan bieden als dat nodig is.

6.5 Plaatsingsbeleid

Voor alle peuters van 2 tot 4 jaar, waarvoor ouders dit wensen, dient er plaats te zijn op de peuterspeelzaal. De spreiding van peuterspeelzalen over de verschillende delen van Hellemond en de buurtschappen is zodanig dat alle ouders in hun directe woonomgeving één of meerdere speelzalen kunnen vinden. Aanmelding voor de peuterspeelzaal geschiedt via de website van de SPGH. Ouders kunnen een voorkeur voor dagdelen of plaatsing in een bepaalde peutergroep kenbaar maken. Mogelijk wordt met deze wensen rekening gehouden. Soms wordt een kind op medische en/of sociale indicatie geplaatst op verwijzing van de huisarts of het consultatiebureau. Vaak betreft dit een plaatsing voor 4 dagdelen per week op een VE groep.

Bij aanvraag voor een plaatsing van een kind met een specifieke ontwikkelingsvraag of een bepaalde beperking vindt vooraf een gesprek met de ouders plaats, waarbij bekeken wordt of de aard van de ontwikkelingsvraag/beperking plaatsing wel of niet toelaat. Wanneer tot plaatsing besloten wordt, wordt er een proefperiode afgesproken waarbinnen de volgende criteria getoetst worden:

- Kan het kind met een beperking zelf de plaatsing aan;
- Kan de peutergroep waarin het kind geplaatst is, het aan;
- Kan de juf deze taak aan.

Het kind kan soms met extra begeleiding geplaatst worden. Er wordt tot definitieve plaatsing overgegaan als bovenstaande punten geen belemmeringen geven. Afhankelijk van de uitkomst hiervan wordt tot definitieve plaatsing overgegaan.

Ook kan tijdens een plaatsing geconstateerd worden dat de peuterspeelzaal niet de aandacht en begeleiding kan bieden die het kind nodig heeft en gezocht moet worden naar een andere voorziening. In overleg met ouders/opvoeders en JGZ wordt gekeken naar een passende oplossing.

6.6 Wennen en afscheid nemen

De definitieve plaatsing op een peutergroep kan voor zowel ouders als kind een hele stap zijn. Een jong kind heeft nog weinig besef van tijd en kan nog niet bedenken dat wanneer één van de ouders hem of haar naar de peuterspeelzaal heeft gebracht, die ouder hem of haar ook weer komt ophalen. Dit betekent dat het kind ruimschoots de tijd moet krijgen om te ervaren dat bij wegbrengen naar de speelzaal automatisch ook weer ophalen hoort. De speelzaal met al die kinderen en het vele spelmateriaal maakt een overweldigende indruk op een peuter. Het is dus veel veiliger om die eerste kennismaking samen met één van de ouders uit te voeren. Ouders krijgen een aantal weken van tevoren bericht over het moment van plaatsing. Er wordt een tijdstip afgesproken waarop de ouders

en het kind voor het eerst de speelzaal zullen bezoeken. Bij vertrek van de ouder wordt afscheid genomen van het kind. De ouder blijft telefonisch bereikbaar voor de juffen en kan indien nodig, direct komen om het kind weer op te halen. De juf maakt het kind wegwijs in de peuterspeelzaal en toont begrip voor het proces van wennen en leren afscheid nemen dat de peuter zich eigen moet maken. Wanneer blijkt dat dit proces zich zeer moeizaam voltrekt, moet in goed overleg vastgesteld worden of dit moment van plaatsing wel het juiste moment was en of plaatsing mogelijk nog enige tijd uitgesteld moet worden. Als het wenproces afgerond wordt blijft het afscheid nemen verlopen volgens een kort ritueel.

6.7 Opvangtijden

Peuterspeelzalen hebben wisselende openings- dagen/tijden. Veelal is dit op de ochtenden van 8.15-12.15uur. Er zijn locaties waar ook verlengde opvang wordt geboden. Dit betekent dat kinderen blijven lunchen en dan verlengd blijven tot 14.15uur. De kinderen met VE-indicatie komen 4 ochtenden, om zo in 60 weken tussen de leeftijd van 2,5 – 4 jaar aan 960 uur te komen.

De juffen zijn 15 minuten voor aanvangstijd aanwezig en stelt het op prijs dat ouders op tijd hun kinderen halen en brengen. Jonge kinderen hebben immers weinig begrip van tijd en voor kinderen kan het heel verwarrend zijn wanneer er op ieder moment ouders binnen komen om een kind te brengen en te halen. De peuterspeelzalen hanteren de vakantieregeling Basisonderwijs van de Gemeente Hellendoorn.

6.8 Stagiaires/ Vrijwilligsters

Stagiaires

SPGH biedt mensen die een relevante opleiding volgen een stageplaats aan. Zij worden begeleid door de juffen. Het kan dus voorkomen dat uw kind tijdelijk te maken heeft met de vaste juffen en een stagiaire. De stagiaire draagt geen eindverantwoordelijkheid en voert opdrachten uit die ze moet doen vanuit school. Dit betekent dat de stagiaire de juffen ondersteunt in de dagelijkse werkzaamheden (spelletjes met kinderen doen, kinderen helpen onderweg naar zelfstandigheid, schoonmaken). De begeleiding wordt gedaan door een juf, die naar behoefte ondersteunt en contacten onderhoudt met de stagebegeleider vanuit de school. Zij leest ook de verslagen die de stagiaire moet maken voor school.

Vrijwilligers

De werving van nieuwe vrijwilligers kan plaatsvinden door het plaatsen van vacatures op de website van de SPGH, social media, werving via de vrijwilligerscentrale, via de flyers op de peuterspeelzaal, via directe werving door de juffen en mond-tot-mond reclame. Vrijwilligsters hebben altijd een gesprek met de directeur en aansluitend met de juffen van de betreffende locatie. Zie bijlage II voor volledige omschrijving vrijwilligers.

6.9 Uitstapjes

Er zijn een paar uitstapjes per jaar met de groep. Ouders zijn daarin verantwoordelijk voor het vervoer van hun kind. Voorbeelden van uitstapjes zijn een herfstwandeling, een speels peuteruitje in de omgeving en een bezoek aan de plaatselijke bibliotheek. Ouders worden hierover vroegtijdig geïnformeerd zodat ze hiermee rekening kunnen houden. Als de juffen met de groep een wandeling maken in de nabijheid van de locatie, zorgen we voor voldoende begeleiding en hebben peuters en juffen veiligheidshesjes aan

7. VOOR EN VROEGSCHOOISE EDUCATIE (ve)

7.1 Visie

Het VE aanbod draagt bij aan een optimale ontwikkeling van het kind. Het volgt de ontwikkelbehoefte van ieder kind waardoor er bewuste activiteiten met daarbij behorende doelen gerealiseerd kunnen worden. Daardoor kunnen ontwikkelingsachterstanden voorkomen worden of worden beperkt. Met als doel te zorgen voor een vlotte start op de basisschool.

Het VE Piramide (vroeg- en voorschoolse educatie) aanbod is het ondersteunen van een brede ontwikkeling voor jonge kinderen. En dat in een veilige pedagogische omgeving en een positief educatief klimaat. Door kinderen vrijheid te geven, samen te laten spelen en “werken” en hen uit te dagen, legt het de basis voor zelfsturing, voor een goede start op de basisschool en het latere functioneren in de maatschappij.

Met Piramide worden kinderen breed in hun ontwikkeling gestimuleerd door een combinatie van spelen, exploreren, zelfstandig leren en samen leren in de groep. Deze methode wordt omschreven in hoofdstuk 5.2 t/m 5.4

7.2 Doelgroep VE

Het VE Piramide aanbod werkt voor alle kinderen stimulerend op de ontwikkeling. De gemeente subsidieert echter alleen die kinderen die een VE verwijzing hebben gekregen volgens vastgestelde doelgroep criteria en 4 dagdelen de peuterspeelzaal te bezoeken. Deze kinderen worden aangeduid als VE doelgroep peuters.

- De gemeente Hellendoorn stelt de volgende voorwaarden:
- Gewichtenregeling: opleidingsniveau van ouders/verzorgers
- Thuis taal niet Nederlands of dialect
- Sociaal emotionele problematiek
- Op indicatie van peuterspeelzaal of kinderdagverblijf

Wanneer er een vraag om verwijzing is van de peuterspeelzaal wordt er een afspraak gemaakt met ouders/verzorgers en arts JGZ. De jeugdarts/verpleegkundige beoordeelt de vraag van de peuterspeelzaal en gaat indien nodig over tot verwijzing op basis van criteria 1 t/m 3.

Tijdens het 2 jaar en 3 jaar consult wordt door de jeugdarts of jeugdverpleegkundige van de GGD-JGZ beoordeeld welke kinderen in aanmerking komen voor het VE traject op basis van de bovengenoemde doelgroep criteria

7.3 VE randvoorwaarden en werkwijze

Aanbod

De SPGH biedt plaats voor 49 peuters die VE nodig hebben. De VE plaatsen zijn geclusterd in 7 gemengde VE-groepen binnen 7 peuterspeelzalen, verspreid over de gemeente. De geïndiceerde peuters komen 4 dagdelen per week voor in totaal 16 uur per week ervanuit gaande dat de peuter 960 uur afneemt tijdens de peuterspeelzaal periode. VE wordt aangeboden op de volgende peuterspeelzalen:

- Robbedoes, Nijverdal
- 't Hummeltje, Groot Lochter
- Hompeltje, Kruidenwijk
- Beertje Bas, Hellendoorn
- Bruintje Beer, Hellendoorn
- 't Lammetje, Kruidenwijk
- Dreumes, Nijverdal
- Ukke Pukkie, Daarle

In uitzonderlijke gevallen kan er gekozen worden om individuele kinderen het VE-traject te laten volgen op een zaal waar er 2 of meer reguliere groepen open zijn. Alle leidsters zijn VE geschoold en bekend met het werken met VE-kinderen, dit betekent dat de SPGH meer maatwerk kan leveren en er zo min mogelijk non-bereik is van VE-kinderen.

Aantal uren VE per traject

Vanaf 1 augustus 2020 is het verplicht om de kinderen per traject 960 uur naar een voorschoolse voorziening te laten gaan. De SPGH heeft dat als volgt ingericht. De kinderen met VE-indicatie komen 4 ochtenden per week van 8.15-12.15 naar de peuterspeelzaal. Tijdens de schoolvakanties zijn de peuterspeelzalen gesloten en daardoor kan er in de leeftijd tussen 2,5 en 4 jaar een aanbod van 60 weken x 16 uur per week = 960 uur gevolgd worden.

Ouderbijdrage

Ouders van VE-doelgroepkinderen betalen vanaf 1 augustus 2013 de inkomensafhankelijke ouderbijdrage voor 2 dagdelen en ontvangen de 2 extra dagdelen gratis. De extra dagdelen worden gesubsidieerd door de gemeente.

Groepssamenstelling

Iedere VE groep bestaat in principe uit 8 reguliere peuters en 8 geïndiceerde peuters. Gemengde groepen zijn van belang om de ontwikkeling van de kinderen zo goed mogelijk te stimuleren en de kinderen op te vangen tussen hun eigen buurtgenootjes. De VE-peuters gaan 4 dagdelen in de week naar de peuterspeelzaal.

Methode en aansturing

Binnen de VE-groepen wordt gewerkt volgens de VE Piramide Methode. De juffen zijn allen in het bezit van een VE Piramide certificaat of zijn in opleiding daarvoor.

De uitleg en werkwijze van Piramide wordt omschreven in hoofdstuk 5.

7.5 Inzet pedagogisch beleidsmedewerker/coach

Binnen SPGH wordt de inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach georganiseerd conform de Wet kinderopvang en het Besluit kwaliteit kinderopvang. De pedagogisch beleidsmedewerker/coach en de directeur zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het ontwikkelen, uitvoeren en borgen van het pedagogisch beleid en de pedagogische kwaliteit binnen de organisatie. De inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach is gericht op:

- Het ontwikkelen en actualiseren van de pedagogische visie;
- Het onderhouden en door ontwikkelen van het pedagogisch beleidsplan en locatie specifieke bijlagen;
- Het begeleiden en coachen van pedagogisch medewerkers in hun pedagogisch handelen;
- Het borgen van de kwaliteit van de voorschoolse educatie (VE);

- Het ondersteunen van deskundigheidsbevordering en kennisdeling binnen de teams.

Coaching vindt plaats in de vorm van observaties, individuele coaching, team coaching en ondersteuning. Dit gebeurt zowel in team overleggen als tijdens de dagelijkse werkzaamheden. De coaching is gericht op het versterken van professioneel handelen en het verbeteren van de pedagogische kwaliteit in de dagelijkse praktijk.

Voor locaties waar voorschoolse educatie wordt aangeboden, wordt aanvullend coaching ingezet ten behoeve van VE-geïndiceerde kinderen. De omvang van deze inzet wordt jaarlijks vastgesteld conform de wettelijke norm.

De inzet van de pedagogisch beleidsmedewerker/coach wordt jaarlijks berekend op basis van:

- Het aantal fte pedagogisch medewerkers;
- Het aantal VE-geïndiceerde kinderen per locatie; met als peildatum 1 januari van het betreffende kalenderjaar. Bij substantiële wijzigingen wordt de inzet tussentijds herijkt.

De concrete berekening en verdeling van uren is vastgelegd in het coachplan

7.6 Opleidingsplan beroepskrachten VE

Het doel van het opleidingsplan is dat de juffen nu en in de toekomst goed kunnen blijven functioneren en ontwikkelen, binnen en buiten de SPGH. Een ander doel is dat het de (pedagogische) kwaliteit van het werk binnen de organisatie bevordert. De SPGH werkt al jaren met de Piramide VE methode. De juffen zijn geschoold in deze methode die niet alleen op VE-locaties maar in de gehele organisatie wordt toegepast. Met trainingen van een externe piramidetrainer en pedagogisch coach in huis vindt er continue bijscholing plaats.

Het opleidingsplan bestaat uit een algemeen opleidingsplan voor onze 12 geregistreerde peuterspeelzalen en een aanvullend opleidingsplan per VE peuterspeelzaal-locatie. De opleidingseisen die gesteld worden aan de juffen zijn zowel voor de VE als niet VE-locaties gelijk. We streven er naar dat alle juffen VE geschoold zijn. Op alle locaties wordt aan de peuters de Piramide methode aangeboden. Het scholingsaanbod wordt breed ingezet om kennis en vaardigheden te behouden en te vergroten. Wij zetten externe opleiders, sprekers, als ook interne coach in om zowel op team- als individueel niveau hoogstaande kwaliteit te leveren.

7.7 Rol van de aandacht functionaris

Vroegtijdig signaleren is belangrijk voor het kind, de ouders en de juffen. Hoe sneller ontwikkelings- of gedragsproblemen worden gesignaleerd, hoe sneller maatregelen genomen kunnen worden in de vorm van goede hulp. Dit maakt de kans op negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling kleiner. SPGH hanteert hiervoor een stappenplan: het VTO (vroegtijdig onderkennen) protocol. Deze is opgenomen als bijlage 1.

Een kind kan zelf nog niet goed aangeven dat er iets aan de hand is. Het zendt signalen uit en het is van belang om deze op te pakken. Als bekend is waarom een kind zich op een bepaalde manier gedraagt, kan er meer begrip worden opgebracht voor dat gedrag en kan er rekening mee gehouden worden. De aanpak kan daarop afgestemd worden.

Een kind met opvallend gedrag kost soms veel tijd van de juffen, wat ten koste kan gaan van andere kinderen. Soms besluiten ouders en/of juffen samen met de aandacht functionaris en directeur dat

de peuterspeelzaal niet de juiste plek is voor een kind. Het kan zijn dat daardoor de beslissing wordt genomen om te stoppen en er afscheid moet worden genomen.

Er vindt via de huisarts of consultatiebureau een verwijzing plaats. Wanneer de juffen en/of ouders denken dat er een taal- of spraakachterstand is kan er een logopedist of NT2 deskundige geraadpleegd worden. Wanneer een kind problemen heeft met de motoriek dan kan er een kinderfysiotherapeut geraadpleegd worden.

Daarnaast kan er via het consultatiebureau een orthopedagoog gevraagd worden om mee te kijken op de peuterspeelzaal wanneer het kind probleemgedrag vertoont. De ouders zijn hier altijd van op de hoogte en hebben hier toestemming voor gegeven.

SPGH hanteert Protocol “Kinder mishandeling en grensoverschrijdend gedrag” voor de kinderopvang.

De SPGH hanteert het protocol, met inachtneming van geldende wetgeving, opgesteld om kinderopvangorganisaties handvatten te bieden in situaties wanneer er sprake is van signalen van kindermishandeling in de thuissituatie, een geweld- of zedendelict door een medewerker van de kinderopvang of seksueel grensoverschrijdend gedrag door kinderen op de opvang. De aandacht functionaris zal samen met de directeur en de juffen het afwegingskader doorlopen en evt. vervolgstappen ondernemen zodat we hier op een professionele manier mee om gaan.

8 SAMENWERKING MET HET LOKALE WERKVELD

8.1 Samenwerking met andere instellingen:

De SPGH onderhoudt contacten met een aantal organisaties op het terrein van onderwijs, cultuur en welzijn in de gemeente Hellendoorn. Op deze wijze worden onderlinge belangen gekoppeld wat ten gunste komt van verschillende doelgroepen. Omdat samenwerking veelal ook kan leiden tot kwaliteitsverbetering van de eigen organisatie wat in dit geval ten goede komt aan de peuters, maakt de SPGH actief deel uit van het integraal jeugdbeleid binnen de gemeente Hellendoorn.

8.2 Overdracht naar de basisschool

In de gemeente Hellendoorn wordt er door verschillende kinderopvangorganisaties en de SPGH eenzelfde checklist(overdracht) naar alle basisscholen gebruikt. Deze checklist wordt bij de overdracht van de in gevulde Ontwikkeldriehoek gebruikt. Dit wordt gedaan door de mentor, daarna besproken met de ouders, en als ouders akkoord zijn, dan wordt De Ontwikkeldriehoek opgestuurd naar de directeur/ib'er van de betreffende basisschool. Die verspreidt de informatie naar de leerkracht die de peuter in de klas krijgt.

9. OUDERS EN PARTICIPATIE

9.1 Het belang van een goede samenwerking tussen ouders/ opvoeders en juffen/mentor

Op het moment dat ouders hun kind naar een peuterspeelzaal brengen, betrekken ze anderen bij de opvoeding van hun kind. Ouders hebben een indirecte invloed via de interacties die zij met hun kind hebben. De competenties, gedragsstijl en verwachtingen die kinderen in interactie met hun ouders ontwikkelen, nemen zij mee naar de peuterspeelzaal, waar zij op hun beurt mede de omgang met de juffen, peuters en de materiële omgeving bepalen. Ouders blijven hoofdbeantwoordelijk voor de opvoeding. Een juf wordt medebeantwoordelijk voor de opvoeding en het welzijn van het kind. Dit delen van de verantwoordelijkheid maakt dat regelmatige contacten tussen ouder en juf van groot belang zijn. Hiervoor is het mentoraat ingesteld. In hoofdstuk 5.5. wordt dit beschreven.

De juffen willen graag weten hoe het kind thuis is en of er bijzondere omstandigheden zijn die van invloed kunnen zijn op het gedrag van het kind. Soms kan het handig zijn de aanpak van een peuter goed met elkaar af te stemmen. Te grote verschillen in benadering kunnen bij sommige kinderen leiden tot problemen.

Ouders maken hun kind meer mee dan de juffen. Ze weten vaak ook wat de achtergronden van bepaald gedrag is. De juffen zien het kind weer op een andere manier. Samen kunnen de juffen en ouders vaak een manier vinden die het beste aansluit bij een bepaald kind.

Soms komen ouders met vragen en twijfels bij de juffen. Is het normaal, dat mijn kind zo slecht eet, zo koppig is, andere kinderen bijt, nog niet praat...? De juffen zien veel verschillende kinderen van dezelfde leeftijd en hebben een goed beeld van de ontwikkelingen van kinderen in de peuterleeftijd.

Zij kunnen ouders regelmatig geruststellen. Bepaald gedrag hoort bij de leeftijd en gaat vanzelf over. Zij kunnen ouders ondersteunen bij het opvoeden van hun kinderen door een luisterend oor te bieden, begrip te tonen en tips te geven. De verschillende deskundigheden van ouders en de juffen kunnen elkaar in de praktijk goed aanvullen.

Soms gedraagt een kind zich op de peuterspeelzaal anders dan normaal. De peuter is bijvoorbeeld extra druk of juist stil. Soms zijn daar duidelijke redenen voor in de thuissituatie (zoals een verhuizing, de komst van een nieuw broertje of zusje, ziekte van een familielid). Voor een juf kan het belangrijk zijn deze achtergronden te weten. Ze kan het gedrag dan beter plaatsen en proberen er op een goede manier op in te spelen.

9.2 Kinderen met allergie en/of medicijngebruik:

Kinderen kunnen geneesmiddelen voorgeschreven krijgen door hun huisarts of specialist. Dit zijn middelen die op recept voorgeschreven worden. Als het kind deze middelen ook nodig heeft gedurende het verblijf op de peuterspeelzaal zullen de ouders hun "zeggenschap" over deze toediening over willen dragen aan de juffen. Hiervoor verwijzen we naar het protocol medicijn gebruik.

9.3 Regels rondom privacy

Binnen SPGH wordt zorgvuldig omgegaan met persoonsgegevens van kinderen en ouders. De verwerking van persoonsgegevens vindt plaats conform de Algemene Verordening

Gegevensbescherming (AVG) en is uitsluitend gericht op het bieden van verantwoorde opvang en begeleiding van kinderen.

Persoonsgegevens worden alleen gedeeld met medewerkers en externe partijen die deze informatie nodig hebben voor de uitvoering van hun werkzaamheden en die gebonden zijn aan een geheimhoudingsplicht. Gegevens worden veilig opgeslagen en niet langer bewaard dan noodzakelijk.

In situaties waarin dit wettelijk vereist is, wordt expliciet toestemming gevraagd aan ouders/opvoeders, onder andere bij:

- De overdracht van gegevens naar de basisschool;
- Het vastleggen en delen van observatiegegevens;
- Het consulteren van externe deskundigen bij zorgen over de ontwikkeling of het gedrag van een kind;
- Het observeren van een kind door een externe deskundige.

Ouders/opvoeders hebben recht op inzage in de gegevens die over hun kind worden vastgelegd en kunnen verzoeken om correctie of verwijdering van gegevens, voor zover dit wettelijk is toegestaan. Nadere uitwerking van het privacy beleid is vastgelegd in de algemene voorwaarden van SPGH en in het ouderportaal Konnect.

9.4 Informatie aan ouders/opvoeders

Bij het consultatiebureau en de bibliotheek liggen informatiefolders over het peuterspeelzaalwerk van de SPGH.

Wanneer een peuter een speelzaal bezoekt krijgen ouders een informatiemap, waarin de belangrijke SPGH-gegevens en de locatie gebonden informatie staan. Ouders worden gekoppeld aan het ouderportaal Konnect en worden op deze manier van informatie voorzien. Voorbeelden hiervan zijn: beleidsplannen, vakanties, protocollen. Ook ontvangen alle ouders elke week een Piramide nieuwsbrief met informatie over het thema, en vier keer per jaar een algemene nieuwsbrief over SPGH.

9.5 Oudercommissie/centrale ouderraad

De SPGH vindt het belangrijk om de stem van de ouders/opvoeders door te laten klinken in de manier waarop we ons werk doen. Daarom hebben we oudercommissies op onze locaties. Deze commissies bestaan uit maximaal twee ouders die zitting zullen nemen in de Centrale Ouderraad van de SPGH. In deze Centrale Ouderraad wordt het algemeen beleid van de SPGH besproken. De Centrale Ouderraad heeft het recht gevraagd en ongevraagd directeur en bestuur te adviseren over alle zaken die zij belangrijk vindt. De lokale oudercommissie dient als ondersteunende club voor de afgevaardigde van hun locatie in de Centrale Ouderraad, zodat deze de gehele locatie kan vertegenwoordigen.

9.6 Klachtenregeling

We gaan ervan uit dat klachten van ouders in de eerste plaats terechtkomen bij de juffen van de peuterspeelzaal. Mocht dit niet tot een oplossing leiden, dan kunnen ouders gebruik maken van het interne of externe klachtenreglement. Deze is te vinden op de website van de SPGH en in het ouderportaal Konnect.

10 BIJLAGES

Bijlage I: VTO Protocol

Problemen kunnen zich voordoen op het gebied van opvoeding, gedrag en/of ontwikkeling. Naar aanleiding van de volgende richtlijnen wordt er gesignaleerd en een traject uitgezet indien nodig:

Signalering spraaktaal ontwikkeling.

Praat niet in 2-3 (2,5 tot 3 jaar)/ 3-5 (tot 4 jaar) woordzinnen.

Praat niet in volledige zinnen.

Kind gebruikt onvoldoende taal om iets te vragen of duidelijk te maken.

Begrijpt geen simpele opdrachtjes.

Er is onvoldoende sprake van vraag- en antwoordspel.

Hapert, stottert langer dan drie maanden.

Praat onverstaanbaar.

Lijkt hardhorend, praat voortdurend luidruchtig.

Motorische ontwikkeling.

Kan niet loslopen.

Kan niet rennen zonder vaak te vallen.

Heeft houterige en/of verkrampde bewegingen.

Lopen lijkt slap en krachteloos.

Is onhandig in simpele bezigheden.

Sociaal-emotionele ontwikkeling.

Is moeilijk te troosten door volwassenen.

Vraagt veel aandacht van de volwassenen.

Is vaak driftig, prikkelbaar.

Is onzeker.

Heeft moeilijkheden met aanpassen.

Reageert nauwelijks op berisping en beloning.

Is agressief t.o.v. andere kinderen.

Is vaak ongehoorzaam.

Heeft moeite met lichamelijke aanraking.

Is teruggetrokken, verlegen, stilletjes.

Kind kijkt je niet aan; geen oogcontact.

Is angstig voor nieuwe situaties/vreemden.

Is overdreven aanhankelijk zonder onderscheid van persoon

Reageert en uit zich vreemd, oninvoelbaar, onbegrijpelijk

Wisselt doorlopend van bezigheden, ook als hij/zij iets leuk vindt.

Spelontwikkeling: Heeft het kind spelinhoud?

Solitair spel: speelt alleen/ parallel spel: speelt naast een ander kind

Kan moeilijk omgaan met speelgoed.

Kan zich slecht concentreren.

Kan geen ander kind naast zich verdragen.

Kan niet wachten op zijn/haar beurt.

Spel lijkt inhoudsloos.

Gaat vreemd met zijn speelgoed om.

Zelfredzaamheid.

Kan niet zelf eten en/of drinken.

Kan zichzelf niet bezighouden en vermaken.

Kan geen kledingstuk, bijv. broekje, aan- of uitdoen.

Lichamelijke ontwikkeling.

Veel ziek of maakt een ziekelijke indruk.

Ziet slecht, hoort slecht.

Is druk, over beweeglijk/hyperactief.

Wijkt opvallend af in lengte en/of gewicht.

Is regelmatig hangerig, is loom, passief, niet fit.

Overig

Twijfel over lichamelijke verzorging en hygiëne.

Kind heeft een medische achtergrond, waarover bij de juffen vragen en zorgen bestaan.

Twijfel over geestelijke en/of lichamelijke mishandeling.

Twijfel over seksuele intimiteiten.

Raadpleeg bij het vermoeden van kindermishandeling het protocol “Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag’ voor de kinderopvang. De Meldcode inclusief afwegingskader, de meldplicht (MOA) en hoe om te gaan met seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

Bijlage 2 vrijwilligersprofiel

Vrijwilligsters

In een eerste gesprek komen de volgende onderwerpen (meestal) aan de orde:

Affiniteit met jonge kinderen

Introductie SPGH

Het vrijwilligersbeleid

De taakomschrijving en de eisen van de vrijwilliger

Introductie op het pedagogisch beleid

RIE veiligheid en gezondheid

Een mogelijke profielschets van een vrijwilliger is:

Opleiding bij voorkeur minimaal mbo-niveau

Goede beheersing van de Nederlandse taal in woord en geschrift

Bij voorkeur al ervaring met peuters

Weten om te gaan met gevoelige informatie en deze niet verspreiden

Gemotiveerd zijn voor het assisteren van de peuterspeelzaalleidster bij alle voorkomende werkzaamheden in de peuterspeelzaal, zowel tijdens de groepsuren, als daarbuiten

Verdere vereisten:

Enthousiaste inzet

Beschikbaarheid op de afgesproken tijd

Bereid zijn om minimaal 2 weken als stagiaire mee te draaien op de beoogde groep

Bereidheid om, na een inwerkperiode, zelf initiatieven te ontplooien

In bezit zijn van een VOG of deze aanvragen

Na wederzijdse instemming over het vrijwilligerswerk wordt in de meeste gevallen een afspraak gemaakt over een startdatum en een introductieperiode. De introductieperiode (4 weken) geldt ook als proefperiode voor beide partijen. Voor de start van het vrijwilligerswerk dient een VOG overlegd te worden.

Vrijwilligers (die niet goed bekend zijn met het peuterspeelzaalwerk) gevraagd worden om enkele keren mee te draaien, zodat duidelijk wordt of het vrijwilligerswerk bij hen past of niet.

Het kan voorkomen dat al tijdens de inwerkperiode, maar eventueel ook daarbuiten blijkt dat er toch geen goede match is tussen de vrijwilligsters en de organisatie. In dat geval worden er meerdere gesprekken gevoerd om te proberen tot een oplossing te komen. Lukt dit niet, dan zal er met opgaaf van reden door de directeur afscheid genomen moeten worden. Als een vrijwilliger zelf vertrekt, wordt er een gesprek gevoerd waarin geïnformeerd wordt naar de beweegredenen. Een goede afronding is te allen tijde wenselijk.

Kerntaken en functies van vrijwilligers

Tijdens de openingstijden van de peuterspeelzaal biedt de vrijwilligster ondersteuning door te helpen met de activiteiten op de peuterspeelzaal. De werkzaamheden kunnen bestaan uit bijvoorbeeld:

Met de kinderen meespelen

Voorlezen aan een groepje kinderen

Helpen bij het fruit eten

Helpen met het verschonen of naar het toilet gaan van kinderen

Helpen met het maken van werkjes, verjaardag hoedjes etc.

Wat een vrijwilligster aan taken doet, is mede afhankelijk van de kennis en ervaring van de vrijwilligster. Dit gaat altijd in overleg met de peuterspeelzaalleidster. De peuterspeelzaalleidster is primair verantwoordelijk voor de gang van zaken op de peuterspeelzaal. De vrijwilligster draagt geen verantwoordelijkheid voor de groep of de ruimte waar de peutergroep zich bevindt.

De peuterspeelzaalleidster is verantwoordelijk voor het zaalmanagement. De leidster kan wel met de vrijwilligster afspreken dat zij zorgdraagt voor specifieke taken, bijv. in het boekje of de agenda kijken wat moet gebeuren aan werkjes voor opa's en oma's of welke voorbereidingen er getroffen moeten worden als er een verjaardag gevierd wordt. De leidster blijft wel eindverantwoordelijk, dus zeker in het begin zal de leidster dit wel moeten controleren. Het is ook deels afhankelijk van de kennis en ervaring van de vrijwilligster wat er van haar gevraagd kan worden.

De oudercontacten zijn primair een verantwoordelijkheid van de peuterspeelzaalleidster. De vrijwilligster verwijst een ouder door naar de peuterspeelzaalleidster, wanneer een ouder grote (bijv. opvoedingsproblemen, achterstand in ontwikkeling, medische problemen, relatieproblemen etc.)

problemen aangeeft. Kleine problemen (zoals verkoudheid, incidentele of tijdelijke eetproblemen etc.) en vragen van ouders kan een vrijwilligster ook beantwoorden. Het ontvangen en uitzwaaien van de peuters doen de peuterspeelzaalleidster en vrijwilligster gezamenlijk.

De vrijwilligster werkt altijd onder aansturing van de peuterspeelzaalleidster. De peuterspeelzaalleidster coördineert de werkzaamheden van de vrijwilligster. Vrijwilligers worden op vaste dagdelen ingezet op een vaste locatie, zodat de continuïteit voor kinderen en peuterspeelzaalleidster gewaarborgd is.

Het doen van vrijwilligerswerk brengt ook verantwoordelijkheden met zich mee. De SPGH mag ervan uitgaan dat de vrijwilligers zich aan de gemaakte afspraken houden.

De vrijwilligster is in staat het pedagogische beleid van de SPGH te onderschrijven en dit uit te dragen in haar omgang met peuters, ouders en beroepskrachten. De vrijwilligster is in staat om de aanwijzingen van de peuterspeelzaalleidster zichtbaar op te volgen. Er wordt van zowel de vrijwilligster als de peuterspeelzaalleidster verwacht dat zij discreet en zorgvuldig omgaat met vertrouwelijke zaken met betrekking tot ouders, peuters, collega's of anderen.

Indien gewenst kunnen vrijwilligsters in overleg met de Pedagogisch Beleidsmedewerker, ten behoeve van deskundigheidsbevordering deelnemen aan relevante informatie- en themabijeenkomsten.

Bijlage 3

Walraven, R. e. (2020). Pedagogische kwaliteit in de kinderopvang: Doelstellingen en kwaliteitscriteria. Opgehaald van Expertisecentrum Kinderopvang:
<https://expertisecentrumkinderopvang.nl/bibliotheek/bronnen/pedagogische-kwaliteit-in-de-kinderopvang-doelstellingen-en-kwaliteitscriteria>

